

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DOVEDNOSTNÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

PROJEKT „TEORIE – DOVEDNOSTI – PRAXE: INOVACE STUDIA PRÁVA“
reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Výuka dne 15. listopadu 2012

Téma: Řízení a daňové řízení.

Obsah: Zahájení řízení – rozbor praktických dopadů, podání - vymezení pojmu, vady podání a způsoby řešení – zpracování příkladů. Vymezení rozdílů pojmů „Řízení“ a „Daňové řízení“.

Řízení

- Řízení lze zahájit:
 - **na návrh** – okamžikem, kdy podání dojde správci daně
 - **z moci úřední** – dnem, kdy správce daně oznámil zahájení řízení
 - Jde o významnou změnu po vzoru správního řádu, která v určitých případech činí v praxi problémy.
 - Dle § 21 odst. 3 ZSDP šlo o „vyrozumění o prvním úkonu ve věci“.
 - Neplatí pro postupy při správě daní.
- Explicitně stanovena povinnost správce daně (SD) zahájit řízení **ex officio** v případě, že daňový subjekt (DS) nesplnil svou zákonnou povinnost.
 - Navazuje na zásadu oficiality (§ 9 odst. 2).

Daňové řízení

- **Účel** daňového řízení (= cíl správy daní) - správné zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady.
- Začátek a konec daňového řízení:
 - **Začíná** (viz § 91) okamžikem, kdy první podání DS směřující ke stanovení či úhradě daně dojde příslušnému SD, nebo kdy SD oznámí zahájení vyměřovacího řízení.
 - **Formálně končí:**
 - v rovině nalézací – (formální) právní mocí rozhodnutí o stanovení daně či zastavením vyměřovacího nebo doměřovacího řízení
 - v rovině platební – úhradou daně či jiným zánikem platební povinnosti
 - **Materiálně končí:**
 - v rovině nalézací – uplynutím prekluzivní lhůty pro stanovení daně (tj. okamžikem, kdy se poslední známá daň stává nezměnitelnou)
 - v rovině platební – uplynutím prekluzivní lhůty pro placení daně (tj. okamžikem, kdy již nelze přijmout ani exekuvovat stanovenou daň)

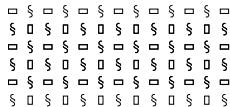
evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

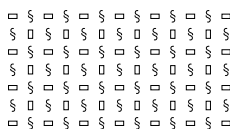
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Předmět** daňového řízení: daň posuzovaná:
 - ke **zdaňovacímu období**, nebo
 - ve vztahu k **jednotlivé skutečnosti** (u tzv. jednorázových daní)
- Daňové řízení se skládá podle okolností z **dílčích řízení**, ve kterých jsou vydávána jednotlivá rozhodnutí.
 - **Nalézací řízení** = společné označení pro vyměřovací a doměřovací řízení
 - Z hlediska terminologie jde o nový pojem, který nelze významově zaměňovat se shodným pojmem užívaným v občanském soudním řízení.
 - **Cíl nalézacího řízení** - správné zjištění a stanovení daně (tj. „nalezení správné výše daně“)
 - Základem pro správné zjištění a stanovení daně je:
 - *řádné daňové tvrzení* a *dodatečné daňové tvrzení* podané daňovým subjektem (§ 1 odst. 3).
 - Tomu odpovídá:
 - **povinnost tvrzení** (tj. povinnost uvést skutečnosti důležité pro rozhodnutí)
 - **důkazní břemeno** (tj. procesní odpovědnost za to, že se SD tvrzenou skutečnost dozví)

Daňová tvrzení

- Zavedeny skupinové legislativní zkratky:
 - **řádné daňové tvrzení** (ŘDT) = daňové přiznání + hlášení + vyúčtování
 - **dodatečné daňové tvrzení** (DDT) = dodatečné daňové přiznání + následné hlášení + dodatečné vyúčtování
 - Použití těchto zkratk nastane pouze v případech, kdy daná norma (věta) platí pro všechny tři složky → jinak je nutné samostatné použití jednotlivých pojmů.
 - Nutno odlišovat od pojmu „**tvrzení daňového subjektu**“, který je širší, neboť zahrnuje veškeré informace, které DS sděluje správci daně ústní či psanou formou.
- **ŘDT i DDT** lze chápat jako:
 - **soubor různých tvrzení DS**, které odpovídají *povinnosti tvrzení*, jež je DS uložena zákonem či na základě zákona (viz dále).
- Povinnost k podání ŘDT:
 - **ze zákona**
 - **na základě výzvy SD**
- ŘDT musí obsahovat:
 - vyčíslenou daň
 - předepsané údaje (vyplývající z formuláře sestaveného MF)
 - další okolnosti rozhodné pro vyměření daně
 - údaje, které vyžaduje zvláštní zákon
- ŘDT – musí mít **formulářovou formu** (§ 72)
- **Splatnost daně** - v poslední den lhůty stanovené pro podání ŘDT
 - K tomuto dni je předepsána do evidence na *debetní straně* ODÚ.
 - Je-li daň zaplacená před tímto dnem, nelze jí do doby jejího předepsání zohlednit na *creditní straně* ODÚ (je vedena jako přeplatek).
 - Není-li zaplacená v tento den → stává se nedoplatkem (§ 153).

- **Lhůty pro podání ŘDT**

- jsou stanoveny obecně, tzn. speciální úprava v jednotlivých daňových zákonech má přednost → v důsledku toho se mohou stát některé lhůty v DŘ obsolentní !
- speciální úprava u insolvence a při přechodu daňové povinnosti.

1) Lhůty pro podání daňového přiznání:

a) Za zdaňovací období (ZO) v délce nejméně* 12 měsíců:

- **do 3 měsíců po uplynutí ZO** (standardní)
 - vzhledem ke změně koncepce počítání času v § 33 odst. 1 je to + **1 den!** (tj. 1. dubna)
- **do 6 měsíců po plynutí ZO** (je-li účetní závěrka ověřována auditorem nebo daň. přiznání zpracovává a podává daňový poradce či advokát)
 - vzhledem ke změně koncepce počítání času v § 33 odst. 1 je to + **1 den!** (tj. 1. července)
 - upřesněno, že plná moc určená daňovému poradci či advokátovi musí být uplatněna (nestačí tedy pouze odeslat ve smyslu § 35) u příslušného SD

b) Za zdaňovací období kratší než 1 rok:

- **do 25 dnů po uplynutí ZO** (tuto lhůtu nelze prodloužit!)

c) Za zdaňovací období v délce 12 měsíců:

- **do konce prvního (kalendářního) měsíce začínajícího ZO**

2) Lhůta pro podání hlášení:

- **do 25 dnů** po uplynutí (kalendářního) měsíce, v němž vznikla plátcí daně povinnost, která je předmětem hlášení

3) Lhůta pro podání vyúčtování:

- **do 4 měsíců** po uplynutí kalendářního roku

→ speciální úprava v § 38j odst. 5 ZDP – do 2 měsíců kalendářního roku (elektronicky až do 20. března)*

- Povinnost informovat SD o nulové daňové povinnosti **sdělením** stíhá pouze všechny registrované DS (nejen u ZO < 1 rok, bez ohledu k registraci, jako tomu bylo dle § 40 odst. 4 ZSDP)
- **Speciální pravidla** se uplatní v případě:
 - insolvence (§ 244 a 245)
 - právního nástupnictví (§ 239, 240 a 254)
 - speciálních ustanovení v jiných daňových zákonech

Dodatečné daňové přiznání a dodatečné vyúčtování

- **Poslední známá daň** = poslední pravomocně stanovená daň.
 - Tento pojem nahrazuje dosud užívaný pojem – **poslední známá daňová povinnost**.
- **Povinnost podat** : v případě zjištění, že **daň má být vyšší** (tj. daňový odpočet nebo daňová ztráta **nižší**) než poslední známá daň.
 - Zákon explicitně nezmiňuje, že v případě **daňového odpočtu** či **daňové ztráty** je nutno slovo „vyšší“ vykládat jako „nižší“, avšak vyplývá to z povahy věci → povinnost podat je dána tam, kde je změna v zájmu veřejného rozpočtu, zatímco právo podat je dáno tam, kde je změna v zájmu DS.
- **Právo podat** : v případě zjištění, že **daň má být nižší** (tj. daňový odpočet nebo daňová ztráta **vyšší**) než poslední známá daň.
 - Pouze pokud vyšly najevo **nové skutečnosti nebo důkazy**.
 - Nelze vykládat *restriktivně* → může jít i o skutečnosti, které nebyly v důsledku zavinění daňového subjektu dříve uplatněny (např. chybou či opomenutím)
 - * v § 142 odst. 2 je použita jiná formulace než v § 117 odst. 1 písm. a)
 - Oproti ZSDP došlo k upřednostnění tohoto instrumentu před **obnovou řízení** (viz § 117 odst. 2)
 - **Nelze** však využít pro odstranění **procesních vad** při stanovení poslední známé daně → k tomu slouží jiné prostředky ochrany (odvolání, soudní žaloba, podnět na přezkum, podnět na nečinnost, stížnost atd.)
 - **Nelze** podat, pokud je poslední známá daň stanovena pomocí pomůcek nebo na základě sjednání daně.
- **Právo podat** : v případě, že jsou **měněny tvrzené údaje**, jež nemají vliv na výši poslední známé daně.
- **Lhůta** pro podání:
 - **Subjektivní** – do konce (kalendářního) měsíce následující po (kalendářním) měsíci, ve kterém DS zjistil, že daň nebyla stanovena ve správné výši.
 - **Objektivní** – do uplynutí lhůty pro stanovení daně (§ 148).
 - Sjednocení objektivní lhůty u podání na daň vyšší i na daň nižší (x § 41 odst. 4 ZSDP).
 - Ve stejné lhůtě je DS povinen **uhradit** dodatečně tvrzenou daň (či vrátit tvrzený rozdíl na vyplaceném daňovém odpočtu).
 - Jde o **náhradní lhůtu splatnosti** → nemá vliv na okamžik, od kdy je uplatňován úrok z prodlení (§ 252 an.).
- **Obsahové náležitosti**:
 - pokud se mění výše daně – **rozdíl** oproti poslední známé dani a **den jeho zjištění**
 - pokud jde o právo podat – **důvody** pro podání
- **Nepřípustnost** podání (subjektivní lhůta pro podání se po tuto dobu přerušuje):
 - probíhá daňová kontrola (postačí, že byla vydána výzva k jejímu zahájení podle § 87 odst. 2)
 - zahájeno řízení o mimořádném opravném prostředku či dozorčím prostředku
 - zahájen soudní přezkum
- **Předčasné** podání:

a) před vyměřením daně

- Situace, kdy bylo podáno ŘDT a již uplynula lhůta pro jeho podání (tzn. nelze jej již opravovat), avšak ještě nebylo vyměřeno.

b) před doměřením daně

- situace, kdy bylo podáno starší DDT a již uplynula subjektivní lhůta pro jeho podání (tzn. nelze jej již opravovat), avšak ještě nebylo doměřeno.

Následek : **zastavení (nového) doměřovacího řízení (ex lege)**

- Fakticky nové doměřovací řízení ani nebude zahájeno, protože tomu brání dosud probíhající vyměřovací, resp. doměřovací řízení.
- Nutno o tom vydat **deklaratorní rozhodnutí** → důvodem je zajištění informovanosti podatele o to, jak bylo naloženo s jeho podáním.
- Rozdíl oproti ZSDP, podle něž šlo o neplatný právní úkon.
- Uvedené **údaje se využijí** v rámci probíhajícího vyměřovacího nebo doměřovacího řízení.

Opravné daňové přiznání a opravné vyúčtování

- Ustanovení společné pro doměřovací i vyměřovací řízení.
- Explicitně stanoveno, které ŘDT nebo DDT lze před uplynutím zákonné lhůty k jejich podání nahradit opravným:

daňové přiznání → opravné daňové přiznání

vyúčtování → opravné vyúčtování

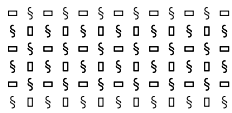
dodatečné daňové přiznání → opravné dodatečné daňové přiznání

dodatečné vyúčtování → opravné dodatečné vyúčtování

- Nahrazení = k předchozímu podání se nepřihlíží
 - opravná podání získávají validitu původního podání, včetně toho, zda je možné je považovat za řádná či dodatečná tvrzení.
- Opravná podání lze v příslušné lhůtě nahrazovat novějším opravným podáním.

Následné hlášení

- Pro případ, kdy: zákon uloží plátcí daně povinnost podávat hlášení v průběhu zdaňovacího období a po jeho skončení vyúčtování.
 - takováto koncepce v žádném zákoně zatím není zavedena !
 - Zavedení se očekává v novém zákonu o příjmových daních od r. 2013.
 - navazuje na ustanovení o dani vybírané srážkou v § 233 an.
- Přiměřeně je možné použít v případě, kdy: zákon uloží plátcí daně povinnost podávat hlášení, a to za situace:
 - bylo podáno hlášení (má povahu ŘDT) s nesprávnými údaji
 - vzniká povinnost podat následné hlášení (má povahu DDT), ve kterém se vyznačí rozdíly oproti původnímu hlášení
 - ve lhůtě do konce (kalendářního) měsíce následujícího po (kalendářním) měsíci, ve kterém plátce daně zjistil své pochybení.
 - pokud je zde povinnost odvést daň (ve výši opraveného rozdílu), je tak nutné učinit ve stejné lhůtě.
 - pokud má dojít ke snížení odvedené daně (ve výši opraveného rozdílu), SD vydá rozhodnutí (PV), kterým toto snížení potvrdí.

Úkol:

1) Daňový subjekt podal daňové přiznání na dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2010 v zákonné lhůtě, nicméně ho řádně nepodepsal. Jak bude správce daně postupovat? Připravte reakci správce daně.

Zpracovaný úkol vložte do Isu v termínu: 19.11.2012

